

Sizi rahatsız etmeye geldim!
Ali Şeriatî

Fecr Yayınları 126
ALİ ŐERİATİ
Bütün Eserleri 20

Ne Yapmalı

Eserin Orijinal Adı

Çe Bâyed Kerd

Tercüme

Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç (6 ve 8. Bölüm)
Doç. Dr. Murat Demirkol (1-5, 7, 9 ve 10. Bölüm)

Editörler

Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç
Prof. Dr. Derya Örs

Tashih ve Redakte

Doç. Dr. Murat Demirkol
Cahit Ezerbolatoğlu

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar Sanayi ve Ticaret Ltd.Őti.
Sertifika No: 13178

ISBN 978-975-6004-66-1

6. Baskı: Mart 2018

Kapak ve İç Konsept: TN İletişim

Sayfa Düzeni: FCR

Baskı: Aydan Basın Yayın Ltd. Őti.

Örnek Sanayi Sitesi Alinteri Bulv. 364. Sk. No: 4

Tel: 0312. 354 46 27 Ostim/Ank.

FCR Yayın Reklam Bilgisayar

San. ve Tic. Ltd. Őti.

Hacı Bayram Bah. Boyacılar Sok. No: 14/1

Ulus - Altındağ / Ankara

Tel : 0312. 310 08 60

Faks : 0312. 311 47 89

web : www.fcr.com.tr

e-posta : fcr@fcr.com.tr

ALİ ŞERİATI

Ne Yapmalı

FEQR
Ankara 2018

İÇİNDEKİLER

- 06 Ali Şeriatî
- 07 Yayıncının Notu

BİRİNCİ BÖLÜM

- 13 Sorumlu Aydına Umut Mesajı
- 19 Rum Suresi

İKİNCİ BÖLÜM

- 55 Aydın ve Toplumdaki Sorumluluğu
- 57 Meselenin Ortaya Konuluşu
- 57 Gerçek Aydın ve Kopya Aydın
- 58 Kavramların Dejenerasyonu ve Ters Çevrilmesi
- 61 Entelektüel Sınıfın Oluşumu
- 63 Sınıf Ne Zaman Oluşur?
- 64 17. Yüzyıl Aydın Sınıfının Özellikleri
- 68 Milliyetçilik
- 70 Aristokrasi Karşıtlığı ve Halkçılık
- 72 Sosyal Gerçeklerin Göreceliliği
- 76 Sözün Coğrafyası
- 76 Aydınların Bilimciliği
- 78 Saldırı, Savunma ve Rönesans Hareketi
- 81 17., 18. ve 19. Yüzyıl Aydınlarının Mantık Özellikleri
- 83 Sapkın Bilimcilik
- 83 Asil Aydın ve Taklitçi Aydın
- 87 Kopya ve Asil Medeniyetler
- 89 Yesirî: Medeniyetin Coşkun Kaynağı
- 94 Hire ve Gassanî Medeniyetlerinin Sonu
- 97 Doğuda ve İslam Topluluklarında Aydınların Ortaya Çıkışı
- 99 Aydınlarımıza Bakış

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

103 Kültürel Sosyoloji Piramidi

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

135 Üçüncü Yol

BEŞİNCİ BÖLÜM

159 Bilinç ve Eşekleştirme

161 Büyük Aldanış

162 Belirleyici Seçim

164 İnsan: Uzak ve Çok Yakın

166 Gündelik Hayat

168 Sarsıntı

169 Saçma

170 Bolluk İçinde Yaşayan Nazlı Varlık

173 Bilinç ve Eşekleştirme

174 Daha Küçük, Daha Daha Küçük

175 Toplum Bilinci

176 Mihenk

177 Mavi Oyuncak

179 Şikayet Acentesi

182 İnsanların Siyasî Hassasiyeti

186 Eşekleştirme Çeşitleri

186 Eşekleştirme Dini

188 Züht

189 Şiir

190 Irkçılık

190 Geçmişî Kutsama

192 Şükür

195 Eşekleştirme Metodu

196 Danışıklı Dövüş

201 Yeni Eşekleştirme

201 Uzmanlık

201 İlim

202 Maddî Güç

- 203 Medeniyet
- 205 Bireysel Özgürlükler
- 205 Cinsel Özgürlük
- 206 Kadın Özgürlüğü
- 206 Taklit
- 207 Özet

ALTINCI BÖLÜM

- 209 Nereden Başlayalım?
- 217 Aydın Kimdir?
- 221 Şimdi "Nasıl?" Sorusuna Gelelim

YEDİNCİ BÖLÜM

- 253 Kültürel Kaynakların Ortaya Çıkarılması ve Artırılması

SEKİZİNCİ BÖLÜM

- 283 Ne Yapmalı?
- 314 Şimdi Ne Yapmalı?
- 322 Öyleyse Ne Yapmalı?
- 322 Hedefler
- 329 Nasıl?
- 335 Program
- 336 Araştırma Bölümü
- 336 Felsefe ve Hedef
- 345 İctihat Kapısını Açalım
- 349 Merkez
- 350 İslamiyat Araştırma Grubu
- 350 Allah
- 352 Kur'an
- 354 Peygamber
- 357 Örnek Şahsiyetler
- 360 Medine
- 363 İslam Tarihi Grubu
- 366 İslam Kültürü ve Bilimleri Grubu

- 367** Sosyal Bilimler Grubu
368 İslam Ülkeleri Grubu
371 Müslüman Azınlıklar
372 Edebiyat ve Sanat Grubu
382 İslam Edebiyat ve Sanatı
383 Yeni Sanat ve Edebiyat
384 Sanat Faaliyetleri
384 Araştırma Programları
385 İslam Araştırmaları
387 Şia Araştırmaları
388 Siyasi ve Toplumsal Tarih
389 İslamî Devrimler
391 Bidatler
391 Felsefe, Tasavvuf ve Din Ekolleri
392 Araştırma Kaynaklarının Araştırılıp Düzenlenmesi
392 İslam Sanatı
393 İslam Ülkeleri ve Toplumlari
393 Araştırmanın Amaç ve Yöntemi
394 Öğretim Bölümü
395 İslamiyât
395 Kur'an Araştırmaları
395 Tebliğcinin Eğitimi
396 Sanat Grubu
396 Dil ve Edebiyat Grubu
397 Tebliğ Bölümü
397 Kuruluşlar

DOKUZUNCU BÖLÜM

- 405** Sorumlu Aydın Kimdir

ONUNCU BÖLÜM

- 417** Ekler
419 Aydınin Toplumla İlişkisi
446 Sorular ve Cevaplar

ALİ ŐERİATİ

23 Kasım 1933'te Horasan eyaletine bağlı Sebzivar'ın Mezinan köyünde dünyaya geldi. 1950'de Meşhed'deki Öğretmen Koleji'ne girdi. 1952'de Meşhed yakınlarındaki Ahmedâbâd köyünde öğretmenliğe başladı. 1955 yılında Mekteb-i Vâsıtâ'yı yazdı. Ebuzer-i Gıfarî'yi tercüme etti. 1956'da Meşhed Üniversitesi'ne girdi. Ulusal Direniş Hareketi'ne üye olduğundan, babası ve diğer üyelerle birlikte tutuklandı, altı ay tutuklu kaldı. 1959'da Alexis Carrel'den Dua'yı tercüme etti. Üniversiteden başarıyla mezun oldu. 1960'ta Fransa'ya gönderildi, orada sosyoloji ve dinler tarihi üzerine çalıştı. Cezayir Kurtuluş Hareketi'ne aktif olarak katıldı. Bu faaliyetlerinden dolayı Paris'te tutuklandı; bu arada birçok makale, konuşma ve çevirisi değişik dergilerde yayımlandı. Sosyoloji ve dinler tarihi alanında doktorasını tamamlayarak 1962'de İran'a dönerken sınırda tutuklandı; aylarca hapiste kaldı. Hapisten çıktıktan sonra öğretmenlik yapmaya başladı ve Meşhed Üniversitesi ve diğer merkezlerde konferanslar verdi. Hüseyiniye-i İrşad 1973 Eylül'ünde kapatıldı. Savak, Şeriatî'yi aramaya başladı. Kendisini bulamayınca babasını tutukladı. Babası bir yıl kadar hapsedildi. Şeriatî teslim oldu ve on sekiz ay hücrede kaldı. 1975-77 arası Savak'ın takibinden sürekli kaçıp, başkalarının evlerinde kalarak çalışmalarına devam etti. Sabahlara kadar süren konuşmalar yaptı. 16 Mayıs 1977'de Avrupa'ya hicret etti. Otuz gün sonra İngiliz İstihbaratı'nın yardımıyla Savak tarafından şehit edildi.

YAYINCININ NOTU

Yayinevimiz, Şeriatî düşüncesini külliyyat olarak okurlarına sunmakla önemli bir hizmet vermektedir. Merhum Şeriatî, dünyanın bugün yaşayan iki önemli medeniyeti olan, İslam ve Batı medeniyetini yakından tanıma fırsatı bulmuş ender şahsiyetlerden biridir. Dahası, bir sosyolog gözüyle incelediği konuları, dahiyane bir düşünce işçiliği ile işlemiş ve Fars edebiyatının kendisine kazandırdığı akıcı üslupla ortaya koymuştur. Bilimsel liyakati, özgün bakış açısı, dindarlığı ve inandığı doğrular uğruna can verecek kadar yürekli kişiliği ile sadece İran gençliğini arkasından sürüklemekle kalmamış, dünya Müslümanlarının öze dönüş çabasına katkıda bulunarak bir döneme damgasını vurmuştur. Onun bu özgün ve özgürlükçü tutumu, sadece İslam düşmanlarının tepkisini çekmekle ve onlar tarafından şehit edilmekle kalmamış, dost ve kardeş bildiği Müslümanlardan da çok büyük tepkiler almıştır. Çünkü onun düşünceleri, Batılı saldırı karşısında çok derin ve güçlü bir mukavemet oluştururken İslam geleneğini kirleten ve çöküntüye sebep olan bidat ve hurafelere de ağır darbe indiriyordu. Tabii bu da bilinçsiz kesimler nezdinde İslam'ın kendisine yapılan bir saldırı olarak algılanıyordu.

Kendi tabiriyle içinde doğup büyüdüğü geleneksel Safevî Şiilğine yönelttiği eleştiriler yüzünden İran'da dışlanırken, Şiî bakış açısı nedeniyle de Sünnî dünyadan önemli tepkiler almıştır. Ancak Şeriatî, her ne kadar Ali Şiası ve Safevî Şiası ayrımı yapsa ve Safevî Şiilğini eleştirse de eleştirdiği düşünceden bütünüyle kurtulamamış ve söz konusu etkilerle Sünnî dünyanın kabul

edemeyeceği kimi dűŐünceler serdedebilmiŐtir. Sahabiler hakkında kullandığı ifadeler hoŐgörü sınırını zorlayan kusurlar olarak değerlendirilebilir. Ayrıca yaŐadığı çağ ve çevrenin etkisiyle Fransız sosyalistlerinden etkilendiği ve kimi yorumlarında bu etkinin izlerinin görüldüğü de söylenebilir.

Ali Şeriatı'nın de her insan gibi hata edebileceğini, hatalarının ve savaplarının sadece kendisini bağlayacağını okuyucunun takdir edebileceğine inanıyoruz. Fecr Yayınevi olarak, ölçümü-zün Kur'an-ı Kerim ve onun numune-i timsali olan Hz. Peygamber (s.a) olduğuna inanıyor, Şeriatı de dahil bütün insanların bu ölçüler içinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyöruz. Onun her görüşünü onaylamadığımız halde eserlerini yayınıyor, ama katılmadığımız görüşlerine de müdahale etmeyi uygun görmüyoruz. Çünkü böyle bir müdahalenin düşüncele-
rin doğru anlaşılmasına engel olacağı, bunun da hem yazar hem okur açısından bir hak ihlali sayılacağı kanaatindeyiz. Buna rağmen kimileri, tasvip etmedikleri düşüncele-
lerden dolayı bilinçsiz okuyucuların olumsuz etkileneceği gerekçesiyle vebal alacağı-
mızı düşünemirler. Fakat biz, genelde Müslüman olmanın, özelde Şeriatı okuru olmanın, okuduğu her Őeyi kabullenen değil, eleŐtiren bir seviye gerektirdiğini düşünüyöruz. Dolayısıyla bütün olumsuzluklarına ve kusurlarına rağmen Şeriatı'nın o en-
gin birikiminin bizlere çok Őey kazandırdığına ve kazandıracasına inanarak eserlerini külliyat olarak yayınlamaya karar vermiŐ bulunuyoruz. Buna paralel olarak hem Fars hem de Türk edebiyatına vukufiyetiyle temayüz etmiŐ mütercimlerden oluşun bir heyet oluşturarak eserlerin en az hata ile çevrilmesine de özen gösterdik. Bu nedenle tercümele-
r, sadece söz konusu eserle-
ri dağınık vaziyette sunulmaktan kurtarmayacak, Şeriatı oku-
runun liyakatsiz tercümele-
rden çektiği sıkıntıları da asgariye in-
direcektir.

Külliyattaki kitapların bazılarında yazara ait olmayan dipnotlar yer almaktadır, İran'daki Dr. Ali Şeriatı Eserlerini Derleme Büro-
su tarafından eklenen notların sonunda (Derleyen), yayınevi-

miz tarafından ilave edilen notların sonunda (Fecr), mütercimlerin ilave ettiği notların sonunda ise (Çev.) ifadeleri kullanılmıştır. Bunların dışındaki dipnotlar Ali Şeriatî'ye aittir.

Bütün hassasiyet ve çabamıza rağmen, insan olmamız hasebiyle gözümüzden kaçan kusurlar olursa okurumuzdan özür diler, eleştirilerine müteşekkîr kalırız. Bu vesileyle Şeriatî'ye Allah'tan rahmet diler; başta değerli mütercimler olmak üzere, editörlere, tashih ve redakte heyetine ve eserlerin sizlere ulaşmasında emeği geçen bütün dostlara gönülden teşekkür ederiz.

FECR YAYINEVİ